

PB071 – Úvod do jazyka C

Překládové systémy

Jiri Slaby

Fakulta informatiky
Masarykova univerzita

24. 4. 2017

- 1 Úvod a motivace
- 2 Vývojový nástroj make
- 3 Autotools, CMake
- 4 Závěr

Sekce 1

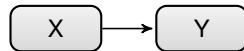
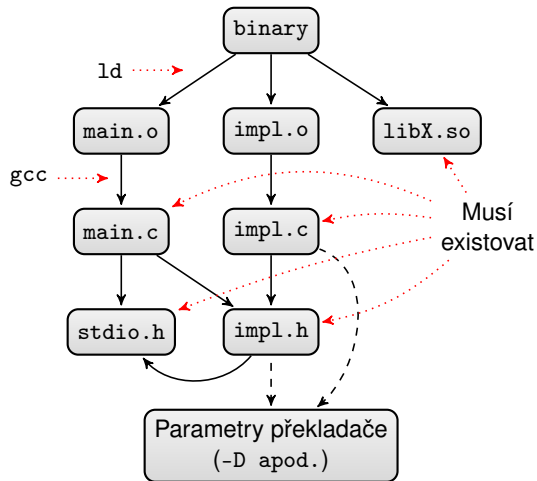
Úvod a motivace

- Máme zdrojové soubory
- Chceme binárku
- Použijeme překladač
 - `gcc *.c`
- **Demo:** jádro
- Chceme raději nějaký nástroj
 - Popis, jak sestavit projekt
 - Ale jaký?

Spousta řešení

- Svoje vlastní
 - Skripty v bashi, perlu, pythonu
 - *Vždy* peklo
 - *Nikdy* nevynalézejte kolo
- Cizí
 - Udržované nástroje
 - make, cmake, qmake, ...

Popis závislostí + popis výroby

X závisí na Y

Sekce 2

Vývojový nástroj make

- Nejrozšířenější v UN*Xovém světě
- Pravidla pro překlad projektu
 - V textové formě
- `make` pravidla načte, vyhodnotí a spustí
- `make` hledá `Makefile`, popř. `makefile` v lokálním adresáři
 - `-f` mění název souboru
 - `-C` mění adresář
- Mezi pravidly jsou typicky závislosti
 - Viz předchozí slajd
- <https://www.gnu.org/software/make/manual/make.html>

- Pravidla: `cil: zavislosti`
 - Implicitně se začne vyhodnocením prvního v souboru
 - Ale lze specifikovat na příkazové řádce: `make cil`
- Pravidla můžou mít akce, jak `cil` vyrobit ze zavislosti
 - Na dalším řádku za pravidlem, *odsazené tabulátorem*
 - Volá se shell
 - Jinak se použije implicitní akce

Příklad souboru Makefile

```
all: binary
```

```
binary: main.o impl.o
```

```
gcc -o binary main.o impl.o
```

Hello world Makefile

- 1 Napište jednoduchý Makefile
- 2 V něm budou 3 pravidla
 - p1, p2, p3
- 3 Každé vypíše své jméno
- 4 Každé z nich vyvolejte
 - Z příkazové řádky
- 5 Nyní mezi nimi vytvořte závislosti
 - Ať se vypíše po řadě p1, p2, p3
- 6 Nyní spusťte jen samotný `make`

- Ovlivnění překladu
 - Jiný překladač, linker, vlaječky, ...
- Nastavení proměnných
 - Na příkazové řádce: `make all CC=gcc`
 - V souboru Makefile: `CC=gcc`
- Reference pomocí `$(...)`

Příklad souboru Makefile

```
CFLAGS=-Wall
```

```
all: binary
```

```
binary: main.o impl.o
```

```
$(CC) $(CFLAGS) -o binary main.o impl.o
```

Proměnné v Makefile

- ❶ Vytvořte nové pravidlo `m.o`
- ❷ Bude záviset na `main.c`
- ❸ Bude překládat `main.c` na `m.o`
- ❹ Bude brát v úvahu proměnné `CC` a `CFLAGS`
- ❺ Upravte jedno z předchozích `p*` pravidel, aby záviselo na `m.o`
- ❻ Vyzkoušejte
 - Zkuste předat různé `CFLAGS`
 - Nezapomeňte pozměnit alespoň čas souboru (`touch main.c`)

Makefile

Obečná pravidla

- % je zástupný symbol
- Lze psát pravidla: %.o: %.c
- Jak ale zjistit jména souborů?
 - \$@ – jméno cíle
 - \$< – jméno první závislosti
 - ^ – jména všech závislostí

Příklad

```
%.o: %.c
    $(CC) -c -o$@ $<
```

Obecná pravidla v Makefile

- 1 Vytvořte nové pravidlo k překladu z `.c` do `.o`
- 2 Bude brát v úvahu proměnné `CC` a `CFLAGS`
- 3 Kromě `CFLAGS` bude překládat s `-W`
- 4 Upravte jedno z předchozích `p*` pravidel, aby záviselo na `main.o`
- 5 Vyzkoušejte

Makefile

Vnitřní příkazy

- Make má vnitřní příkazy
 - `$(prikaz parametry)`
- `shell command`
 - Spustí shell a vykoná v něm příkaz `command`
- `wildcard pattern`
 - Expanduje `pattern` (*, ne %) a vrátí seznam
- `patsubst pattern, replacement, text`
 - Nahradí v `text` všechny výskyty `pattern` za `replacement`
- ...

Příklad

```
PATH=$(shell pwd)
SOURCES=$(wildcard *.c)
OBJS=$(patsubst %.c,%.o,$(SOURCES))
```

- Nutno popsat všechny závislosti
- Podpora pro `make clean` ručně
- Rychlost
 - Není lineární vzhledem k počtu souborů
- Složitý zápis komplikovanějších pravidel
 - Např. neexistuje explicitní podpora pro podadresáře
- Méně přenositelný
- Může být příliš upovídaný

Sekce 3

Autotools, CMake

- Nadstavby nad `make` (a ostatními)
 - Často generují `Makefile` pro `make`
- Podpora externích závislostí
 - Je v dosahu překladač C?
 - Umí překladač C99?
 - Je v systému knihovna X?
 - Máme hlavičku `Y.h`?
- Podpora podadresářů
- Konfigurace uživatelem
 - Ne/chci ve výsledné binárce podporu pro X
 - Ne/optimalizuj při překladu (ne/chci ladit)
- ...

Tři nástroje

1 Autoconf

- Vyhledání externích závislostí
- Konfigurace uživatelem
- Z popisu v `configure.ac` generuje skript `configure`
- <http://www.gnu.org/software/autoconf/manual/>

2 Automake

- Popis překladu (včetně rozdělení do podadresářů)
- Z popisu v `Makefile.am` generuje `Makefile.in`
- <http://www.gnu.org/software/automake/manual/>

3 Libtool

- Podpora pro tvorbu knihoven na různých POSIX systémech
- <https://www.gnu.org/software/libtool/manual/>

Výsledek: jeden `configure` **a mnoho** `Makefile.in`

Uživatel spustí `./configure` **a dostane mnoho** `Makefile`

- Popis konfigurace a překladu v jednom
 - Soubory CMakeLists.txt
 - Znáte z cvičení (kontr_lessons)
- <https://cmake.org/cmake/help/latest/>

Příklad souboru CMakeLists.txt

```
cmake_minimum_required(VERSION 2.8.11)
project(my_project)

set(CMAKE_C_FLAGS "-std=c99 -pedantic -Wall -Wextra")

add_subdirectory(my_lib)
add_executable(main main.c impl.c)
target_link_libraries(main LINK_PUBLIC my_lib)
```

Sekce 4

Závěr

Nepište překladové systémy na vlastní pěst

Děkuji za pozornost!

Dotazy?